

İyilik Problemi

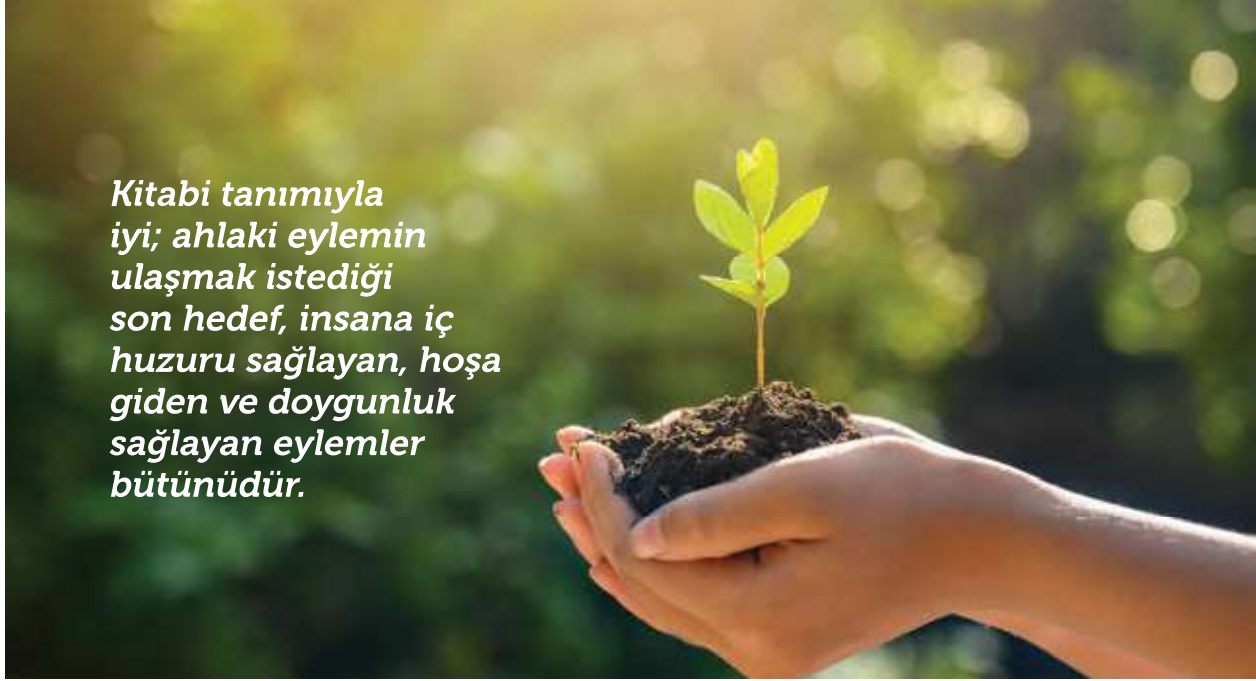
Biz iyi olduğumuzda insanlar 'Allah neden kötülüğe izin veriyor?' yerine 'Bu insanlar, bunca kötülüğün içinde nasıl iyi olabiliyorlar?' sorusunu soracak ve Yaratıcımızın emrettiklerini yaptığımızı fark ederek cevabı Kur'an-ı Kerim'de bulacaklardır.

kh Varoluşsal bir problem olarak kötülük problemi 'Merhametli olan Allah, nasıl kötülüklerle dolu bir evren yaratabilir?' sorusunu sormakta ve yüzyıllardır bu soruya cevaplar aranmaktadır. Ancak insanlar aslında, Evrenlerin Yaratıcısının diğer varlıklara vermediği iradeyi insanlara verdiğini ve insanı iyi olana yönlendirdiğini gözden kaçırmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de neredeyse her bir surede iyi insan olmanın ne olduğu, gerekliliği, mükafatı ile ilgili ayetler yer almaktadır. Kötüye odaklanmak yerine iyi olanı tercih etmek de bizlerin en asli görevleri arasında yer almaktadır.

Kitabi tanımıyla iyi; ahlaki eylemin ulaşmak istediği son hedef, insana iç huzuru sağlayan, hoş giden ve doygunluk sağlayan eylemler bütünüdür. Bireyin davranışlarının iyi olup olmaması eylemi gerçekleştirdiğinde duyduğu içsel huzur ve mutlulukla ilişkilendirilmektedir. Bir diğer deyişle, iyi olan; bireyi mutlu

eden davranışlardır. Peki, iyi kavramı Kur'an'da nasıl geçmekte ve hangi davranışlar iyi olarak nitelendirilmektedir?

Kur'an-ı Kerim'de dikkat çeken özelliklerden biri, Yüce Allah'ın bizler için verdiği dua örnekleridir. Rabbimiz bizlere kendisine ne şekilde dua edilmesi gerektiğinin örneklerini vermektedir. Bu örneklerden birinde Allah bizlerden **"Rabbimiz! Bize bu dünyada da iyilik bahşet Ahirette de iyilik bahşet ve bizi Cehennem azabından koru** (Bakara 2/201)." şeklinde dua etmemizi buyurur. Bu ayetten anlaşılacağı üzere iyilik hali, bireylerin iç huzuru ve mutluluğa erişmeleri anlamında kullanılmakta ve ulaşmaları gereken nihai hedefleri arasında yer almaktadır. Peki, bu dileğin yerine gelmesi için gerekenler, bir diğer deyişle, bireyin iyi olabilmesi için yapması gerekenler nelerdir? Bu sorunun cevaplarından biri yine bir dua ile başlayan

Kitabi tanımıyla iyi; ahlaki eylemin ulaşmak istediği son hedef, insana iç huzuru sağlayan, hoş giden ve doygunluk sağlayan eylemler bütünüdür.

A'raf Suresi 156. ayette ve devamındaki 157. ayette görülmektedir. A'raf Suresi 156. ayet Bakara 201'e benzer şekilde **"Ve bize bu dünyada da Ahirette de iyilik yaz. Biz Sana tövbe ettik."** şeklinde başlamaktadır. Aynı ayetin devamında ise Allah'ın rahmetini kazanmanın yanı sıra iyi davranışlar sergileyebilmenin kriterleri de şu açıklamalarla gözler önüne serilmiştir:

"Bu dünyada da Ahirette de bize güzel şeyler yaz; biz sana yöneldik." Allah dedi ki "saptığına karar verdiğim kişiyi azabıma çarptırırım, rahmetim ise her şeyi kapsar. Onu, yanlışlardan sakınan ve zekât verenlere yazacağım. Ayetlerime inanıp güvenen şu kişilere de yazacağım: Onlar, yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı bulacakları ümmi nebi olan bu resule uyanlardır. O resul onların iyi şeyleri

Yüce Rabbimiz, iyi insan olmanın verdiği içsel huzur ve mutluluğun yanı sıra "(...) Çünkü iyi işler, Rabbin tarafından ebedi olarak ödüllendirilir ve çok daha iyi sonuçlar getirir." buyurarak ebedi ödüllendirme için de iyiliklerde yarışmayı emretmektedir.

yapmalarını ister ve kötü şeylerden sakındırır. Onlara temiz şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar. Onların ısrını /ağır yükünü ve üzerlerindeki

prangaları kaldırır. Ona güvenen, onun değerini bilen, ona yardımcı olan ve onunla birlikte indirilen nûra (Kur'an'a) uyanlar var ya işte umduklarına kavuşacak olanlar onlardır."(A'raf 7/156-157)

Görüldüğü gibi bu kriterlerden ilki 'doğru bir yaşam sürmek'tir. Kur'an'da birçok yerde doğru bir yaşam sürmenin, bir diğer deyişle, salih ameller işlemenin önemine atıfta bulunulmakta ve insanların bu amellerinin karşılığını mutlaka alacakları ifade edilmektedir (Al-i İmran 3/172; Tövbe 9/120, Yunus 10/4, Rad

13/29, Furkan 25/70-71). **"Yine Yaptığı iyilikleri de yaptığı kötülükleri de karşısına konmuş olarak bulduğu gün herkes, kötülükleri ile arasında**

uzak bir mesafe olsa diye çok arzu edecektir. Allah sizi kendisine karşı uyarır. Allah, kullarına karşı çok şefkatlidir." (Al-i İmran 3/30)." buyrulurak yapılan iyi işlerin mükafatının mutlaka verileceği ifade edilmektedir.

İyi bir birey olabilmenin önemli kriterlerinden bir diğeri de zekatı verenlerden olmaktır. Zekat dinen zengin sayılan bireyin net gelirinin %2,5'ünü (Enam 6/141) ihtiyaç sahiplerine vermesi anlamına gelmektedir. Yüce Allah zekatın verilmesine büyük önem vermiş ve birçok ayette bu emir tekrarlanmıştır (Bakara 2/43,110; Hac 22/78). Zekat haricinde yapılan bağışların da iyi davranışlar arasında yer aldığı Al-i İmran Suresi 134. ayette **"Ki onlar iyi zamanlarda olduğu gibi kötü zamanlarda da bağış yapanlardır. Onlar öfkeyi bastırانlardır ve insanları affedenlerdir. Allah iyi davrananları sever."** şeklinde ifade edilmektedir. Yine vahyi takip etmek ve vahyi ileten

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de çeşitli yerlerde 'iyi olana çağırان ve kötülüğe engel olan topluluktan' ve bu topluluğun kazananlardan olacağından bahsetmektedir

elçiyi takip etmek de iyi olabilme kriterleri arasında yer almıştır. **"Çektikleri eziyete rağmen Allah'a ve elçiye yanıt verenler, iyi işlerini sürdürenler ve doğru bir hayat sürenler için büyük bir ödül var** (Al-i İmran 3/172)." ayetiyle de bu gerçek bir kez

daha yinelenmiştir. Ayette görüldüğü gibi elçinin özelliklerinden ilki **'doğru olmaya teşvik etmek ve kötülükten men etmek'** olarak ifade edilmiştir. Bu ifade yalnızca elçiye has değildir. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de çeşitli yerlerde **'iyi olana çağırان ve kötülüğe engel olan topluluktan'** ve bu topluluğun kazananlardan olacağından bahsetmektedir (Al-i İmran 3/104,110,114,115).

Yine yalnızca Allah'a tapmak (Ankebut 29/16) Allah'ı ve rahmetini aramakta kararlılıkla sebat etmek, O'na derin saygı duymak (Maide 5/100, Ankebut 29/16, Fatır 35/18, Zümer 39/9), tefekkür etmek (Zümer 39/9), O'ndan bağışlanma dilemek (Al-i İmran 3/135), O'na karşı nankörlük etmemek (Neml 27/40 Lokman 31/12),

ahiretin farkında olmak (Zümer 39/9), insanlara iyi davranmak (İsra 17/53), yetimlere haklarını vermek, onlara iyi davranmak (Nisa 4/2,127, İsra 17/34), iyi işlere aracılık etmek (Nisa 4/85), namazı kılmak (Fatır 35/18, Cuma 62/9), kötülüğe iyilikle karşılık vermek (Ra'd 13/22, Mü'minun 23/96, Kasas 28/54), adil olmak (İsra 17/35), gibi insan olmanın gerektirdiği genel-geçer kurallar da insanın yapması gereken 'iyi' davranışlar arasında sıralanmaktadır. Bunun yanı sıra iffetini korumak (Nur 24/30,31) başkalarının evine izinsiz girmemek (Nur 24/27) gibi özel ayrıntılara da Kuran'da yer verildiği ve iyi insan olmak için kuralların çok net bir biçimde ifade edildiği görülmektedir.

Son söz olarak 'iyi insan olmak' ne işe yarar sorusunu

bir ayetle cevaplayalım isterseniz. Yüce Rabbimiz iyi insan olmanın verdiği içsel huzur ve mutluluğun yanı sıra "(...) **Çünkü iyi işler, Rabbin tarafından ebedi olarak ödüllendirilir ve çok daha iyi sonuçlar getirir** (Meryem 19/76)." buyurarak ebedi ödüllendirme için de iyiliklerde yarışmayı (Bakara 2/148) emretmektedir. Bu nedenle bu dünyadaki en büyük misyonumuzun yalnızca Allah'a taparak elimizdeki rehber olan Kur'an'da belirtildiği şekillerde iyi bir insan olma ya gayret etmek olduğunu söylemek mümkündür. Biz iyi olduğumuzda insanlar 'Allah neden kötülüğe izin veriyor?' yerine 'Bu insanlar, bunca kötülüğün içinde nasıl iyi olabiliyorlar?' sorusunu soracak ve Yaraticımızın emrettiklerini yaptığımızı fark ederek cevabı Kur'an-ı Kerim'de bulacaklardır.

